

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Ivy Zemanové a Mgr. Miloslavy Štorkové ve věci

žalobce: **Ing. V. S., MBA**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Kočím, Ph.D.
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **ČR – Ministerstvo spravedlnosti**, IČ 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/ 42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 1 273 565 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 29. března 2022, č. j. 12 C 169/2021-65,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I. a III. **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 27 588 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Petra Kočího, Ph.D.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 697 138 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 13. 10. 2017 do zaplacení jedoucím, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), žalobu co do zaplacení částky 576 427 Kč

s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.). Rozhodl tak o žalobním požadavku na náhradu škody způsobené nezákonným trestním stíháním žalobce. Škoda představovala ušlý zisk ve výši 1 273 565 Kč s příslušenstvím, a to v přímé souvislosti s výkonem znalecké činnosti, tj. podání znaleckých posudků zapsaných ve znaleckém deníku. Žaloba byla odůvodněna tím, že v souvislosti s vedeným trestním stíháním bylo žalobci pozastaveno oprávnění vykonávat znaleckou činnost po dobu pěti let, ušel mu tak zisk v uvedené výši, k níž dospěl součinem pěti let a částky 254 713 Kč, tedy příjmu, kterého dosáhoval před pozastavením znalecké činnosti. Znaleckou činnost nevykonával již od oznámení Krajského soudu v Ústí nad Labem o zahájení řízení o pozastavení činnosti znalce ze dne 30. 3. 2012, přestože takové rozhodnutí nabylo právní moci až 2. 10. 2013, neboť se obával, že by v případě pozastavení znalecké činnosti nestihl obhájit již zpracované znalecké posudky.

2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění tak, jak jsou zachycena v bodech 6. až 12. odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku, na která lze pro stručnost odkázat. Vyšel zejména ze zjištění, že žalobce svůj nárok u žalované předběžně uplatnil dopisem ze dne 11. 4. 2017. Dne 16. 4. 2014 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání pokračujícího zvláště závažného zločinu zneužití informace a postavení v obchodním styku dle § 255 odst. 2 a 4 tr. zák., které skončilo rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 10. 2018, kterým byl žalobce zproštěn obžaloby dle § 226 písm. b) tr. řádu, dovolání nejvyššího státního zástupce byla dne 4. 12. 2019 zamítnuta. Žalobce byl v době vedení trestního stíhání znalcem v oboru xxx, odvětví xxx, specializace xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, a dále v oboru xxx, odvětví xxx, dále obor xxx. Přípisem ze dne 30. 3. 2012 předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem vyrozuměl žalobce o pozastavení činnosti coby znalce v souvislosti s usnesením PČR ze dne 3. 2. 2012 o zahájení trestního stíhání žalobce. Znalecká činnost žalobce byla pravomocně pozastavena dne 2. 10. 2013 a ke dni 8. 10. 2018 byla obnovena. V roce 2013 i 2014 byl o odborné služby žalobce coby znalce zájem. Podle znaleckého deníku žalobce od dubna 2011 činila souhrnná hodnota příjmů žalobce za znaleckou činnost 172 613 Kč, za rok 2012 82 100 Kč. Poslední zápis v deníku znalce je ze dne 2. 3. 2012, poté jsou vedeny záznamy až v roce 2018, kdy byla účtována odměna 34 900 Kč, a příjem za rok 2019 činil celkem 928 676,85 Kč a za rok 2020 639 740,15 Kč.
3. Na základě těchto zjištění soud prvního stupně po právní stránce věc posuzoval podle zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu (dále jen OdpŠk.). Po citaci jeho ustanovení §§ 1, 3, 5, 7, 8 odst. 1, 15 a 26 dospěl k závěru, že vzhledem k výsledku trestního stíhání je dán odpovědnostní titul spočívající v nezákonném rozhodnutí (tj. nezákonném trestním stíhání žalobce, neboť žalobce byl zproštěn obžaloby. Při určení škody, respektive její výše vycházel ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (o. z.), respektive § 442 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013, neboť škoda žalobci vznikla zahájením trestního stíhání v roce 2012. Poukázal na to, že skutečnou škodou se rozumí majetková újma spočívající ve zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí. Ušlý zisk představuje ušlý majetkový prospěch spočívající v nenastalém zvětšení (rozmnožení) majetku poškozeného, které bylo možno - kdyby nenastala škodná událost - důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí. Označil za správný postup žalobce, který z důvodu předběžné opatrnosti ukončil znaleckou činnost v obavě, aby mohl dostát svým závazkům již poté, kdy byl vyrozuměn o zahájení řízení o pozastavení znalecké činnosti. Označil za spravedlivé, aby byl žalobce odškodněn za to, že nemohl rozmnožit svůj majetek jako znalec, což by jinak (nebyť trestního stíhání) zjevně mohl. Neztotožnil se ani s tvrzením žalované, že by mělo být vycházeno pouze z příjmů uvedených v daňových přiznáních. Znaleckým deníkem měl za prokázané, jaké částky a kdy účtoval za provedenou znaleckou činnost, což považoval za dostatečné k rozhodnutí o výši ušlého zisku. Posuzování jakým způsobem se tyto prokázané příjmy promítly do účetnictví, respektive daňových přiznání žalobce, považoval pro účely dané věci za nadbytečné. Žalobce dostatečně prokázal, jaké částky vyúčtoval za znaleckou činnost v letech 2011 a 2012, a poté v letech 2018 až 2020. Za dobu od 2. 3. 2011 (jmenování znalce) do 30. 3. 2012 (oznámení o zahájení řízení o

pozastavení znalecké činnosti) měl žalobce příjem v souhrnné výši 254 713 Kč, a to celkem za 276 pracovních dní. Protože právní moc rozhodnutí o pozastavení znalecké činnosti žalobce nastala dne 2. 10. 2013 a k obnovení povolení vykonávat činnost znalce došlo dne 8. 10. 2018, nemohl vykonávat znaleckou činnost po dobu 1 259 pracovních dní. Na 1 pracovní den před pozastavením znalecké činnosti žalobce tak připadá částka 922,80 Kč. Poté soud prvního stupně přistoupil k ponížení dané částky o 40 % odpovídající paušální nákladům (analogicky dle § 7 odst. 7 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), což odpovídá částce 553,80 Kč za pracovní den. Uvedeným výpočtem pak dospěl k závěru, že za dobu, po kterou žalobce nemohl vykonávat znaleckou činnost, mu ušel příjem ve výši 697 138 Kč (553,80 Kč × 1259 pracovních dnů). Doplnil, že v letech 2019 a 2020 žalobce dosahoval mnohem vyšších příjmů ze znalecké činnosti, než by odpovídalo výpočtu soudu, kterým byla stanovena výše ušlého zisku. Protože znalecká činnost byla žalobci zcela znemožněna kvůli pozastavení v přímém důsledku nezákonného stíhání, je zjevně dána příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím (tj. trestním stíháním) a ušlým ziskem za dobu, kdy žalobce nemohl znaleckou činnost vykonávat. Proto žalobě v této výši vyhověl a ve zbytku ji jako nedůvodnou zamítl. O příslušenství pohledávky rozhodl podle § 1970 o. z. ve spojení s nařízením vlády č. 351/2013 Sb. a počátek prodlení žalované stanovil od 13. 10. 2017, tedy den poté, kdy uplynula lhůta šesti měsíců k mimosoudnímu uspokojení nároku. Výrok o nákladech řízení opřel o § 142 odst. 2 o. s. ř.

4. Proti tomuto rozsudku žalovaná podala v zákonné lhůtě odvolání směřující do vyhovujícího výroku o věci samé a akcesorického výroku o nákladech řízení z důvodu nesprávných skutkových zjištění a nesprávného právního posouzení věci. Namítla, že žalobce v řízení neprokázal reálné dosažení tvrzených příjmů v období předcházejícím zahájení řízení o pozastavení činnosti znalce. Záznamy ve znaleckém deníku je třeba konfrontovat s daňovými doklady, dokazování tak zůstalo neúplné. Obdobnou konfrontaci žalobce provedl, avšak jen za období po obnovení znalecké činnosti. Akcentovala, že pro výši ušlého zisku je určující, jakému majetkovému prospěchu, k němuž mělo reálně dojít, zabránilo jednání škůdce, respektive jaký reálně dosažitelný, nikoliv hypotetický prospěch poškozený přišel. Navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
5. Žalobce ve svém písemném vyjádření k odvolání žalované uvedl, že většina jeho účetní, osobní, obchodní, jakož i znalecké dokumentace, včetně např. i průkazu známce, jmenovacího dekretu i archivu znaleckých posudků z předmětné doby, a to v tištěné nebo i elektronické formě mu byla odebrána buď při neoprávněném převzetí společnosti Neograph, a. s., které souviselo i s jeho pozdějším nezákonným stíháním, neboť částečně byly pozůstatky této dokumentace zajištěny policií nejdříve jako důkaz v kauze vyšetřování tunelování Dopravního podniku v Praze z podnětu žalobce a následně byla tato dokumentace v držení policie připojena jako součást spisu v trestní věci vedené naopak proti žalobci. Účetnictví žalobci v té době zpracovávala Ing. E. V., xxx, která současně zpracovávala v dané době i účetní agendu společnosti Neograph, a.s. Ta však zemřela před více než 10 lety. Při podání daňových přiznání tak v důsledku uvedených objektivních okolností xxx nemusela mít k dispozici kompletní dokumentaci. Proto k prokázání zisku volil evidenci znaleckého deníku, která je zcela přesná a prokazatelná i za cenu toho, že tímto procesním postupem získal náhradu ušlého zisku jen za znaleckou činnost stricto sensu, nikoliv i za ostatní činnosti. Navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně v napadeném výroku, respektive výrocích jako věcně správný. V dalším podání navrhl provést podaná dodatečná daňová přiznání za roky 2011 a 2012, která dodatečně podal tak, aby příjmy v nich uvedené zcela odpovídaly příjmům uvedeným ve znaleckém deníku.
6. Žalovaná ve svém písemném podání označila postup žalobce za účelový, žalobce nemohl mít žádné prokazatelné příjmy, které by nebyly zachyceny v daňových přiznáních. Trvala na tom, aby žalobce prokázal u tvrzených příjmů skutečné přijetí těchto částek výpisy z účtu.

7. Z podnětu a v mezích podaného odvolání odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§§ 212 a 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a odvolání neshledal důvodným.
8. Vyšel mezi účastníky z nesporného skutkového základu věci, tedy že v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání žalobce mu byla pozastavena znalecká činnost, z toho titulu mu ušel zisk, za jehož náhradu je odpovědná žalovaná. Spornou mezi účastníky zůstala výše takového zisku. Žalobce ji dokládal záznamy ze znaleckého deníku, z nichž vycházel i soud prvního stupně a měl údaje z něho zjištěné za dostačující. Žalovaná trvá na porovnání těchto záznamů s dalšími účetními doklady. Žalobce v replice na vyjádření žalované hodnověrně ozřejmil, že dodání dalších dokladů není v jeho moci. Za této situace soud prvního stupně postupoval zcela správně, když výši zisku určil podle příjmů žalobce dosahovaného v rozhodném období, respektive v předcházejícím období a průměrnou výši za 1 pracovní den pak násobil počtem pracovních dní, po které žalobce znaleckou činnost nemohou vykonávat. Takto stanovenou náhradu pak ještě korigoval částkou odpovídající paušálním nákladům vycházející ze zákona o daních z příjmu. Takovému postupu soudu prvního stupně nelze nic vytknout a je v souladu s obecnou zásadou spravedlnosti. Lze odkázat i na § 136 o. s. ř., podle něhož lze-li výše nároků zjistit jen se s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí soud podle své úvahy. Základem takové úvahy je zjištění takových skutečností, které soudu umožní založit úvahu na určitém kvantitativním posouzení základních souvislostí, což se v daném případě stalo. Žalovaná své námítky uplatnila již v řízení před soudem prvního stupně a ten se s nimi v odůvodnění svého rozhodnutí řádně vypořádal. S příléhavým odůvodněním napadeného rozsudku se odvolací soud zcela ztotožňuje a pro stručnost na ně odkazuje.
9. Pochybení soudu prvního stupně nebylo shledáno ani v akcesorickém výroku o nákladech řízení, odvolací soud proto napadený rozsudek v rozsahu odvoláním dotčeném jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
10. O nákladech odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 224 odst. 1 a 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobce měl v odvolacím řízení úspěch, má proto vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů, které mu v tomto stadiu řízení vznikly. Jsou tvořeny odměnou advokáta za 2 úkony právní služby (pisemné vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání) po 11 1000 Kč (z předmětu odvolacího řízení 697 138 Kč), dvěma paušálními náhradami po 300 Kč a 21 % DPH ve výši 4 788 Kč, celkem 27 588 Kč (§§ 6 odst. 1, 7 bod 6, 11 odst. 1 a 13 odst. 4 vyhl. č. 77/1996 Sb., advokátního tarifu). O lhůtě plnění a platebním místě bylo rozhodnuto podle § 160 odst. 1 a 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu prvního stupně jen za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř.

Praha 4. října 2022

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu